

ภาษาถิ่นนครศรีธรรมราช

เปรมจิต ชนะวงศ์

บทนำ

ภาษาถิ่นนครศรีธรรมราชเป็นภาษาถิ่นหรือภาษาย่อยภาษาหนึ่งของภาษาไทย¹ ซึ่งเป็นภาษาในตระกูลไต (Tai) หรือตระกูลไท หรือตระกูลภาษาไท²

ตระกูลภาษาไทยเป็นตระกูลภาษาที่ใหญ่ตระกูลหนึ่งในเอเชีย และเป็นตระกูลภาษาที่มีผู้พูดแพร่หลายที่สุดในเอเชียอาคเนย์ ผู้พูดภาษาไทยกระจายอยู่ในประเทศต่างๆ ถึง 8 ประเทศ คือ จีน พม่า อินเดีย เวียดนาม เขมร ลาว ไทย และมาเลเซีย กล่าวคือ ตั้งแต่แคว้นยูนนานตอนใต้ของประเทศไทย ไปถึงรัฐฉานของพม่าและรัฐอัสสัมของอินเดีย จากรัฐฉานเรื่อยมายังประเทศไทยตลอดจนถึงประเทศมาเลเซีย และจากแคว้นยูนนาน กวางสี ในประเทศจีนก็แผ่ไปยังประเทศลาว เวียดนาม และเขมร ประชากรที่พูดภาษาไทยต่างก็ถือว่าเป็นคนไทยด้วยกันทั้งสิ้น ภาษาไทยและภาษาลาวถือว่าเป็นภาษาที่รู้จักกันดีที่สุดในบรรดาภาษาถิ่นทั้งหลาย

เนื่องจากภาษาไทยเป็นภาษาตระกูลใหญ่ และใช้พูดในบริเวณกว้างขวางตามที่

1 คำว่า ภาษาไทย ที่ใช้ในบทความนี้ หมายถึงภาษาถิ่นทุกถิ่นในประเทศไทย มีภาษาถิ่นภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคอีสาน และภาคใต้

2 คำว่า ภาษาไท ที่ใช้ในบทความนี้ หมายถึงภาษาที่จัดอยู่ในตระกูลไตทั้งหมด ทั้งภาษาไทยที่ใช้พูดในประเทศไทยและนอกประเทศไทย

กล่าวมาแล้ว นักภาษาศาสตร์จึงได้แบ่งภาษาไทยออกเป็นสาขาต่างๆ เช่น Fang Kuei Li³ ได้แบ่งภาษาไทยออกเป็น 3 สาขา โดยอาศัยคำศัพท์และวิวัฒนาการของเสียงเป็นเกณฑ์ในการแบ่ง⁴ ดังนี้

1. สาขาตะวันตกเฉียงใต้ (The Southwestern Group) ได้แก่ภาษาไทยที่ใช้พูดในประเทศเวียดนาม พม่า ลาว ไทย อินเดี๋ย ซึ่งมีชื่อเรียกต่างๆ กัน เช่น Siamese (ไทย) Lao (ลาว) Tai Noir (ไทดำหรือ Black Tai) Tai Blanc (ไทขาว หรือ White Tai) Shan Lü (ไทลื้อ) Ahom (ไทอาหม)

2. สาขากลาง (The Central Group) ได้แก่ภาษาไทยที่ใช้พูดในแถบบริเวณระหว่างจีนและเวียดนามใต้ เช่น Tay (ไท) Tho (ไท) Nung (ไทนอง) Lung-chow (ลุงโจว) เกียนเป่า และยุงซุน

3. สาขาเหนือ (The Northern Group) ได้แก่ภาษาไทยที่ใช้พูดแถบบริเวณตะวันตกเฉียงใต้ของจีน เช่น วูมิง เจียนเจียง เซเซ่ง ลิงยูน ซีลีน เกียนเจา และไป๋อาย ภาษาไททั้ง 3 สาขา หรือ 3 กลุ่มนี้ กลุ่มที่มีผู้พูดมากที่สุด ได้แก่ กลุ่มตะวันตกเฉียงใต้ (The Southwestern Group) ผู้ใช้ภาษาไทกลุ่มนี้กระจายอยู่ตั้งแต่บริเวณตะวันตกเฉียงใต้ของจีนในมณฑลกว๋างสี และยูนนาน กับบริเวณชายแดนที่ติดต่อกับเวียดนามเหนือ เกาะตังเกี๋ย พม่า อินเดี๋ย มาเลเซีย รวมทั้งประเทศไทย และประเทศลาวซึ่งมีภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ ผู้ใช้ภาษาไทกลุ่มนี้มีประมาณ 2 ใน 3 ของผู้ใช้ภาษาไททั้งหมด⁵

3 Fang Kuei Li เป็นนักภาษาศาสตร์เชื้อชาติจีน สัญชาติอเมริกัน เป็นผู้มีความรู้และความเชี่ยวชาญภาษาตระกูลไตผู้หนึ่ง และมีผลงานเกี่ยวกับภาษาตระกูลนี้ไม่ต่ำกว่า 80 รายการ คุราชละเอียดยุทธศาสตร์ของ Thomas W. Gething, Jimmy G. Harris and Pranee Kullvanijaya, *Tai Linguistics In Honor of Fang Kuei Li*. Chulalongkorn University Press, 1976.

4 Fang Kuei Li "A Tentative Classification of Tai Dialects," *Culture in History, Essay in Honor of Paul Radin*, ed. by S. Diamond. 1960, p.p. 951-959 และ

Fang Kuei Li, "Classification by Vocabulary : Tai Dialects," *Anthropological Linguistics* (Vol. 1, N.2) p.p. 15-21.

5 Fang Kuei Li, "Tai Language." *New Encyclopaedia Britannica, Macropaedia* 17 (1974) : 989.

จากการแบ่งสาขาของภาษาตระกูลไท ภาษาไทยหรือที่ Fang Kuei Li เรียกว่า Siamese จัดอยู่ในสาขาที่ 1 คือ Southwestern Group ซึ่งแบ่งย่อยออกได้อีก 4 ดิน คือ ภาษาถิ่นภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคอีสาน และภาษาถิ่นภาคใต้

ภาษาถิ่นภาคใต้ (Southern Thai Dialects) เป็นภาษาที่ใช้พูดในภาคใต้ของประเทศไทย ตั้งแต่บางส่วนของอำเภอทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เรื่อยไปถึงจังหวัดนครศรีธรรมราช ลักษณะของภาษาถิ่นใต้ในแต่ละจังหวัดก็จะมีลักษณะแตกต่างกันมากบ้างน้อยบ้าง โดยเฉพาะภาษาถิ่นใต้แถบใต้สุดของประเทศไทยจะมีอิทธิพลภาษามลายูครอบคลุมอยู่มาก

ภาษาถิ่นนครศรีธรรมราช เป็นภาษาถิ่นใต้ภาษาหนึ่งซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นภาษาที่สามารถรักษาหรือสืบทอดลักษณะภาษาไทโบราณไว้ได้หลายอย่าง ภาษาถิ่นนครศรีธรรมราชที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้หมายถึงภาษาที่ใช้พูดในจังหวัดนครศรีธรรมราชทั้ง 16 อำเภอ ประกอบด้วยโครงสร้างดังนี้

1. ระบบเสียง
2. ระบบคำ
3. ระบบกลุ่มคำหรือประโยค

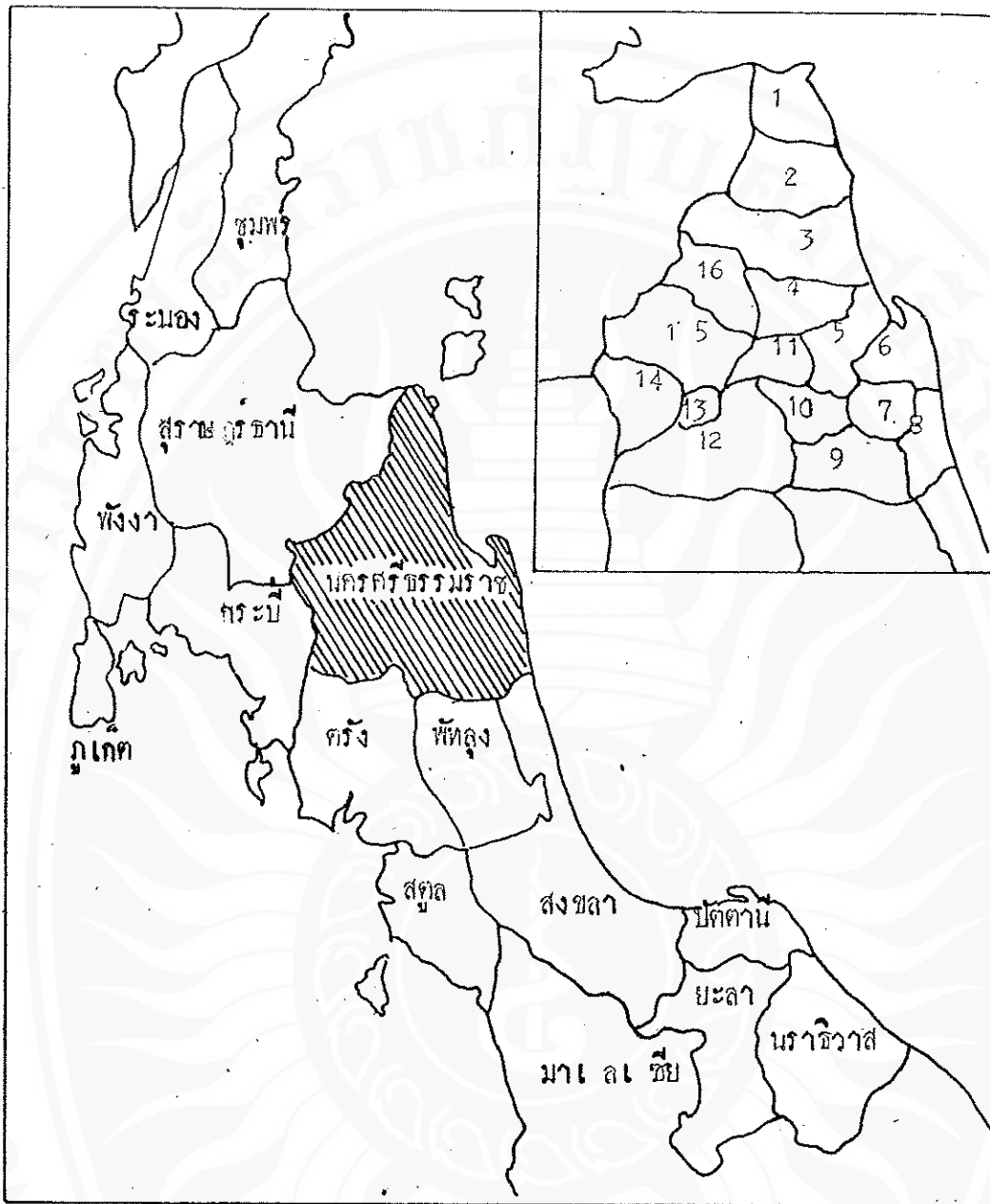
ระบบเสียง

ระบบเสียงหรือโครงสร้างทางเสียงประกอบด้วยเสียง 3 ประเภท คือ เสียงวรรณยุกต์ เสียงสระ และเสียงพยัญชนะ

เสียงวรรณยุกต์

เสียงวรรณยุกต์ในภาษาถิ่นนครศรีธรรมราชในบทความนี้จะยึดถือตามผลการวิจัยของ จริญญา สมนึก^๖ กล่าวคือ มีเสียงวรรณยุกต์ 2 ระบบ ดังนี้

^๖ จริญญา สมนึก "ระบบเสียงภาษาถิ่นย่อยของจังหวัดนครศรีธรรมราช" ปรินิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาสาส์ตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2525 หน้า 60 (อัดสำเนา)

แผนที่แสดงที่ตั้งจังหวัดในภาคใต้ และอำเภอของจังหวัดนครศรีธรรมราชทั้ง 16 อำเภอ

1 อำเภอขนอม	5 อำเภอเมือง	9 อำเภอชะอวด	13 อำเภอนาบอน
2 อำเภอสิชล	6 อำเภอปากพนัง	10 อำเภอร่อนพิบูลย์	14 อำเภอทุ่งใหญ่
3 อำเภอท่าศาลา	7 อำเภอเชียรใหญ่	11 อำเภอลานสกา	15 อำเภอฉวาง
4 อำเภอพรหมคีรี	8 อำเภอหัวไทร	12 อำเภอทุ่งสง	16 อำเภอพิปูน

	A	B	C	DL	DS		A	B	C	DL	DS	
1						อักษรสูง						1
2						อักษรกลาง						2
3						อักษรต่ำ						3

แบบที่ 1 มี 7 หน่วยเสียง

มี 15 อำเภอ ยกเว้นอำเภอขอนแก่น

แบบที่ 2 มี 6 หน่วยเสียง

มี 1 อำเภอ คืออำเภอขอนแก่น

หน่วยเสียงวรรณยุกต์และสัทลักษณะ

แบบที่ 1 มี 7 หน่วยเสียง

1. หน่วยเสียง /1/ เสียงสูง-ขึ้น-ตก (452) แผนผัง เป็นเสียงที่เกิดในคำที่ใช้อักษรสูงเป็นพยัญชนะต้น คำเป็น ไม่มีรูปวรรณยุกต์ หรือมีรูปวรรณยุกต์เอก เช่น

/khaa¹/ ชา

/haa¹/ ท่า

/say¹/ ไส

/khay¹/ ไช้

/muu¹/ หมู

/waan¹/ หวาน

2. หน่วยเสียง /2/ มี 2 เสียงย่อย

2.1 เสียงสูง-ระดับ (44) แผนผัง เป็นเสียงที่เกิดในคำที่ใช้อักษรสูงเป็นพยัญชนะต้น คำเป็น รูปวรรณยุกต์โท และคำตายเสียงยาว ไม่มีรูปวรรณยุกต์ เช่น

/haa²/ ท่า

/khaat²/ ชาด

/thaa²/ ท่า

/suat²/ สวด

/sua²/ เสือ

/khwaat²/ ผาด

2.2 เสียงสูง-ขึ้น (45) แผนผัง เป็นเสียงที่เกิดในคำที่ใช้อักษรสูงเป็นพยัญชนะต้น คำตาย เสียงสั้น ไม่มีรูปวรรณยุกต์ เช่น

/hat²/ หัก

/sap²/ สับ

/maw²/ หมด

3. หน่วยเสียง /3/ เสียงกลาง-ขึ้น-ตก (342) แผนผัง | เป็นเสียงที่เกิดในคำที่ใช้อักษรกลางเป็นพยัญชนะต้น คำเป็น ไม่มีรูปวรรณยุกต์ หรือมีรูปวรรณยุกต์เอก เช่น

/tii ^๖ / ที้	/paa ^๖ / ป่า
/plaa ^๖ / ปลา	/pii ^๖ / ปี้
/tem ^๖ / เต็ม	/be ^๖ ng ^๖ / เบ่ง

4. หน่วยเสียง /4/ มี 2 เสียงย่อย

4.1 เสียงกลาง-ระดับ (33) แผนผัง | เป็นเสียงที่เกิดในคำที่ใช้อักษรกลางเป็นพยัญชนะต้น คำเป็น มีรูปวรรณยุกต์โท และคำตายเสียงยาว ไม่มีรูปวรรณยุกต์ เช่น

/paa ^๔ / ป่า	/kraap ^๔ / กราบ
/klaa ^๔ / กล้า	/kaa ^๔ / กะ

4.2 เสียงกลาง-ขึ้น (34) แผนผัง | เป็นเสียงที่เกิดในคำที่ใช้อักษรกลางเป็นพยัญชนะต้น คำตายเสียงสั้น ไม่มีรูปวรรณยุกต์ เช่น

/pe ^๔ / เป็ด	/pai ^๔ / ปัด
/cuk ^๔ / จุก	/ut ^๔ / หุก

5. หน่วยเสียง /5/ เสียงต่ำ-ขึ้น-ตก (231) แผนผัง | เป็นเสียงที่เกิดในคำที่ใช้อักษรต่ำเป็นพยัญชนะต้น คำเป็น ไม่มีรูปวรรณยุกต์ เช่น

/khaaw ^๖ / คอ	/laang ^๖ / ลาง	/reng ^๖ / เรือน
--------------------------	---------------------------	----------------------------

6. หน่วยเสียง /6/ เสียงต่ำ-ขึ้น (24) แผนผัง | เป็นเสียงที่เกิดในคำที่ใช้อักษรต่ำเป็นพยัญชนะต้น คำเป็น รูปวรรณยุกต์เอก และคำตายเสียงยาว ไม่มีรูปวรรณยุกต์ เช่น

/phaaw ^๖ / พ่อ	/khaap ^๖ / คาบ
/naaw ^๖ / เน่า	/yaa ^๖ k ~ yaa ^๖ / ยาก
/re ^๖ ng ^๖ / เร่ง	/chaat ^๖ / ชาติ

หน่วยเสียงสระและสัทลักษณะ

1 สระเดี่ยว มีสระเสียงสั้น 7 หน่วยเสียงคือ /i/ /e/ /u/ /ə/ /a/ /u/ /o/ สระเสียงยาวมี 9 หน่วยเสียง คือ /ii/ /ee/ /εε/ /aa/ /ii/ /oo/ /uu/ /oo/ /oo/ หน่วยเสียง /e/ มี 2 เสียงย่อย คือ [ê] และ [ε̂] และหน่วยเสียง /o/ มี 2 เสียงย่อย คือ [ô] และ [ɔ̂]⁷ ซึ่งแจกแจงดังนี้

$$/e/ < \begin{matrix} [ê] \\ [ε̂] \end{matrix}$$

$$/o/ < \begin{matrix} [ô] \\ [ɔ̂] \end{matrix}$$

A	B	C	DL	DS
เ็น	-	เอ็น	-	เ็น
เ็น	เ็น	เ็น	-	เ็น
เ็น	เ็น	เ็น	-	เ็น
เ็น	เ็น	เ็น	-	เ็น
[ê]	[ε̂]			

A	B	C	DL	DS
อน	อน	อน	-	อน
อน	-	อน	-	อน
อน	อน	อน	-	อน
อน	อน	อน	-	อน
[ô]	[ɔ̂]			

ตัวอย่างคำ

สระเดี่ยว

/i/	เช่น	/kin ³ /	กิ่ง	/ə/	เช่น	/rən ⁶ /	เรือน
/ii/	เช่น	/tiin ³ /	เท็น	/oo/	เช่น	/ʔoo ⁴ /	เท็ง
/e/	เช่น	/te ⁶ m ³ /	เต็ม	/u/	เช่น	/ʔuk ⁴ /	ปล้น
		/te ⁶ n ⁴ /	เต็น	/uu/	เช่น	/huu ⁶ /	งู
/ee/	เช่น	/kheen ⁶ /	(ประ)เคน	/o/	เช่น	/lo ⁶ n ⁶ /	ลอน
/εε/	เช่น	/lεεm ⁶ /	เล็ม			/phɔ ⁶ n ⁷ /	พัน
/a/	เช่น	/wan ¹ /	(ตะ)วัน	/oo/	เช่น	/poo ⁸ /	ปู

7 จริยา สมนึก เรื่องเดิม หน้า 105-106.

/aa/ เช่น /waan⁵/ สะโพก /ɔɔ/ เช่น /rɔɔŋ⁷/ ร้อง(ให้)
 /i/ เช่น /mɔk⁷/ (คิม) /ɯɯ/ เช่น /khtɯɯtn¹/ ผืน

สระประสม

/ia/ เช่น /bia⁴/ เงิน /ɯa/ เช่น /bwa⁸/ เปื่อ /ua/ เช่น /nuan⁵/ เลื่อน
 /ɯai⁴/ เล็ก /ntay⁵/ ทิว /cuan⁸/ พบ

เสียงพยัญชนะ

เสียงพยัญชนะในภาษาดีนครศรีธรรมราช (ทุกอำเภอ) มี 20 หน่วยเสียง⁸

ประเภทของเสียง	ฐานกรณ์		ริมฝีปาก ทั้งสอง	ปุ่มเหงือก	เพดานแข็ง	เพดานอ่อน	ช่องระหว่าง เส้นเสียง
	คุณสมบัติ ของเสียง						
ระเบิด/หยุด	ไม่ก้อง	ไม่มีลม	/p/ ป	/t/ ต	/c/ จ	/k/ ก	/Ɂ/ อ
		มีลม	/ph/ พ	/th/ ท	/ch/ ช	/kh/ ค	
เสียดแทรก	ไม่ก้อง		/b/ บ	/d/ ด			/h/ ฮ
				/s/ ส			
นาสิก	ก้อง		/m/ ม	/n/ น		/ŋ/ ง	
ด้นงอ	ก้อง			/r/ ร			
ข้างลิ้น	ก้อง			/l/ ล			
กึ่งสระ	ก้อง		/w/ ว		/y/ ย		

หน่วยเสียงพยัญชนะและสัทลักษณ์

/p/ ระเบิด ริมฝีปาก ไม่ก้อง ไม่มีลม [p]

/t/ ระเบิด ปลายลิ้นกับปุ่มเหงือก [t] หรือปลายลิ้นกับฟัน [t̪] ไม่ก้อง
ไม่มีลม

/c/ ระเบิด ลิ้นส่วนหน้ากับเพดานแข็งส่วนหน้า [tɕ] ไม่ก้อง ไม่มีลม

⁸ เปรมจิต ชนวงศ์ วิเคราะห์การใช้คำและการเรียงคำในภาษาดีนได้ : ชุมพรและนครศรีธรรมราช วิทยาลัยปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (จาร์กภาษาไทย) ภาควิชาภาษาตะวันออก มหาวิทยาลัยศิลปากร ๒๕๒๓ (อัครานา)

หอสมุด
วิทยาลัยครู
นครศรีธรรมราช

390.9593
น117ค
ฉ. 2
58917

- /k/ ระเบิด ลิ้นส่วนหลังกับเพดานอ่อน ไม่ก้อง ไม่มีลม [k]
 /ʔ/ ระเบิด ช่องระหว่างเส้นเสียง ไม่ก้อง ไม่มีลม [ʔ]
 /ph/ ระเบิด ริมฝีปาก ไม่ก้อง มีลม [ph]
 /th/ ระเบิด ปลายลิ้นกับปุ่มเหงือก [th] หรือปลายลิ้นกับฟัน [tʰ]
 /ch/ ระเบิด ลิ้นส่วนหน้ากับเพดานแข็งส่วนหน้า ไม่ก้องไม่มีลม [tʃh]
 /kh/ ระเบิด ลิ้นส่วนหลังกับเพดานอ่อน ไม่ก้อง ไม่มีลม [kh]
 /b/ ระเบิด ริมฝีปากทั้งสอง ก้อง [b]
 /d/ ระเบิด ปลายลิ้นกับปุ่มเหงือก [d] หรือปลายลิ้นกับฟัน [d̥] ก้อง
 /s/ ระเบิด เสียดแทรกแบบลิ้นห่อแถบแฉะงอขึ้น ปลายลิ้นด้านล่างกับปุ่ม
 เหงือกส่วนหลัง ไม่ก้อง [s]
 /h/ เสียดแทรก ช่องระหว่างเส้นเสียง ไม่ก้อง [h]
 /m/ นาสิก ริมฝีปากทั้งสอง ก้อง [m]^๑
 /n/ นาสิก ปลายลิ้นกับปุ่มเหงือก ก้อง [n]
 /ŋ/ นาสิก ลิ้นส่วนหลังกับเพดานอ่อน ก้อง มี 2 เสียงย่อย คือ [ŋ] และ
 [ŋ̥] คือเมื่อต้นคำจะออกเสียงเป็น [ŋ] เสียดแทรก นาสิก เมื่อเกิด
 ท้ายคำจะออกเสียงเป็น [ŋ̥] เสียงย่อยแต่ละเสียงจะเกิดประจำที่ไม่ซ้ำ
 ที่กัน
 /r/ ลิ้นงอ ปลายลิ้นกับปุ่มเหงือกส่วนหลังต่อเพดานแข็ง ก้อง [r]
 /w/ กิ่งสระ ริมฝีปากและเพดานอ่อน ก้อง [w]
 /y/ กิ่งสระ ลิ้นส่วนกลาง เพดานแข็ง ก้อง [y] บางเสียงเป็น [ɤ]
 เสียงพยัญชนะเหล่านี้ทำหน้าที่เป็นพยัญชนะต้นได้ 19 หน่วยเสียงกับ 1 เสียงย่อย

กึ่งนี้

/p-/	เช่น /pan ^๑ /	แบ่ง	/d-/	เช่น /day ^๑ /	เคยตัว
/t-/	เช่น /teŋ ^๑ /	คุณ	/s-/	เช่น /saan ^๑ /	ข้าวสาร

๑ จริยา สมนึก อธิบายเสียง [m] ว่า เกิดแบบแปรอิสระกับ [b] ในอำเภอรัตนพิบูลย์ ฉวาง
 นามอน หุ่นใหญ่ ทัพูน

/c-/	เช่น /cuan ⁸ /	พบ	[h-]	เช่น /hɔɔn ¹ /	หงอน
/k-/	เช่น /kɛɛw ⁴ /	วัตถุใส	/m-/	เช่น /maw ¹ /	แมลงเม่า
/ʔ-/	เช่น /ʔaat ⁴ /	ตึกคานอง	/n-/	เช่น /naw ¹ /	เข็วรา
/ph-/	เช่น /phɔ ⁷ /	เปลือกมะพร้าว	/r-/	เช่น /rɔ ⁶ m ⁶ /	ร่ม
/th-/	เช่น /thaa ⁷ /	พบ	/l-/	เช่น /lɛɛŋ ¹ /	พุก
/ch-/	เช่น /chaa ⁷ /	ตะกร้า กระจาด	/w-/	เช่น /waa ² /	แบ่งคนละครึ่ง
/kh-/	เช่น /khɛ ² /	เมื่อย	/y-/	เช่น /yɛɛt ⁶ /	น้อย
/b-/	เช่น /bɛɛ ²⁴ /	จิบ (ลักษณะนาม)			

เสียงควบกล้ำ

เสียงควบกล้ำ มี 2 ระบบ ทำให้แบ่งภาษาถิ่นนครศรีธรรมราชออกได้เป็น 2 กลุ่ม

ระบบที่ 1

pr	tr	kr
pl		kl kw
phr		khr
phl		khl khw
mr		
ml		

ระบบที่ 2

pr	tr	kr
pl		kl kw
phr		khr
phl		khl khw

อำเภอชนอม อำเภอสีชล

14 อำเภอ ยกเว้นอำเภอชนอม สีชล

ในเรื่องเสียงควบกล้ำ Fang Kuei Li ได้สันนิษฐานว่า ในภาษาไทยโบราณ¹⁰

10 ภาษาไทโบราณ (Proto-Tai) หมายถึงภาษาที่ถูกรวบรวมขึ้นโดยอาศัยวิธีการและหลักฐานทางภาษาศาสตร์ ภาษาไทโบราณไม่ใช่ภาษาไทดั้งเดิมหรือภาษาแรกเกิด แต่เป็นภาษาที่มีอยู่ก่อนที่จะแตกแยกออกเป็นภาษาไทถิ่นต่างๆ ในปัจจุบัน (ภาษาลูก)

มีเสียงควบกล้ำมากมายหลายเสียง เขาได้สร้างเสียงควบกล้ำในภาษาไทยโบราณไว้มีถึง 28 เสียง¹¹
 มี [*p] [*pr] [*tr] [*tr] [*t] [*thr] [*th] [*khr] [*khl] [*br] [*bl]
 [*ʷbl] [*dl] [*gl] [*gr] [*ʃr] [*ʃl] [xl] [*xr] [*vr] [*vl] [*ŋr]
 [*nl] [*zl] [*mr] [*ml] [*kr] [*phl] [*phr]

การที่ภาษาถิ่นนครศรีธรรมราชมีเสียงควบกล้ำมากกว่าภาษาไทยถิ่นอื่น หมายความว่าภาษาถิ่นนครศรีธรรมราชได้รักษาลักษณะภาษาไทยโบราณไว้ได้โดยเฉพาะเสียง [mr] [ml] ซึ่งเป็นเสียงที่ไม่ปรากฏในภาษาถิ่นใดในประเทศไทยเลย แม้กระทั่งภาษาแสก¹² (นครพนม) ซึ่งเป็นภาษาหนึ่งที่มีเสียงควบกล้ำมาก แต่ก็มีเฉพาะเสียง [ml] เสียง [mr] ไม่มี ดังนั้น จะเห็นได้ว่าภาษาถิ่นนครศรีธรรมราชเป็นภาษาที่รักษาลักษณะโบราณไว้มากที่สุด ในจำนวนภาษาไทยทั้ง 4 ถิ่น

ตัวอย่างคำควบกล้ำ

/pr-/	เช่น	/preew ⁸ /	ป่าช้า	/phr-/	เช่น	/phrik ⁷ /	พริกไทย
/pl-/	เช่น	/plong ⁸ /	ยกลง	/phl/	เช่น	/phlat ⁷ /	ตลก
/tr-/	เช่น	/tray ⁸ /	กรรไกร	/khr-/	เช่น	/khrō ⁶ m ⁵ /	แมลง
				/khl-/	เช่น	/khlō ⁶ ŋ ² /	วุ่นวาย
/kr-/	เช่น	/kruat ⁴ /	ตรวจ	/khw-/	เช่น	/khwon ¹ /	ฝน
/kl-/	เช่น	/klɛɛŋ ⁴ /	ตั้งใจ	/kw-/	เช่น	/kwaang ⁸ /	กว้าง
/mr-/	เช่น	/mrōw ¹ /	ประกากัน สลอน	/ml-/	เช่น	/mlōn ⁶ /	ลิ่ม (ตา)
		/mruay ¹ /	จมวย ขลัง			/mlak ⁷ /	ลำลัก
		/mraap ² /	ปราบ กำราบ			/mlen ¹ /	หยด ย้อย
		/mruy ¹ /	พืชชนิดหนึ่ง			/mlun ⁶ /	ลื่น
		/mrōw ⁰ /	โง่ เชื้อ				
		/mroo ² /	ไม่สวย ไม่งาม				

11 Fang Kuei Li "Consonant Cluster in Tai," *Language*, 30, 1954, p.p. 368 - 379.

12 ภาษาแสกมีเสียงควบกล้ำ 12 เสียง คือ pr pl tr tl kw phr phl thr thl khw bl ml วิไลวรรณ ขนิษฐานันท์ สันนิษฐานว่าภาษาแสกอาจเป็นภาษาที่แยกแขนงมากกว่ากลุ่มภาษาไทยก่อนที่ภาษาไทยที่เหลือจะแยกออกเป็นสาขาต่าง ๆ หมายความว่าภาษาแสกอาจเป็นภาษาที่โบราณที่สุด ดู วิไลวรรณ ขนิษฐานันท์ หน้า 46.

เสียงพยัญชนะสะกด

เสียงพยัญชนะสะกดหรือเสียงพยัญชนะท้ายในภาษาถิ่นนครศรีธรรมราชมี ๑ หน่วย
เสียง คือ / p t k m n ŋ w y ʔ /

ตัวอย่างคำ

/-p/	เช่น /yo ^๑ p ^๑ /	แอป ซ่อน	/-ŋ/	เช่น /phooŋ ^๕ /	ท่าม (ผลไม้)
/-t/	เช่น /tɛ ^๑ t ^๑ /	โกหก	/-y/	เช่น /khooy ^๕ /	กะบี
/-k/	เช่น /raak ^๑ /	อาเจียน	/-w/	เช่น /preew ^๘ /	ป่าช้า
/-m/	เช่น /ʔim ^๘ /	ยิ้ม	/-ʔ/	เช่น /paa ^{๑๔} /	ปาก
/-n/	เช่น /lɛɛn ^๕ /	เหนียว, ตะกวด			

เสียงพยัญชนะสะกดในภาษาถิ่นนครศรีธรรมราชมีการแจกแจงแตกต่างกันออกไป
บ้างในบางอำเภอ กล่าวคือในคำพยางค์ท้าย เสียงยาวที่มีเสียง /-k/ เป็นพยัญชนะท้าย
ในอำเภอทุ่งสง อำเภอฉวาง และอำเภอทุ่งใหญ่เป็น CVVʔ อำเภอนาบอนเป็น CVVk และ
CVVʔ นอกจากนั้นอีก 11 อำเภอเป็น CVVk หมายความว่าเสียงพยัญชนะท้าย /-k/ ไม่
เกิดตามหลังสระเสียงยาวในอำเภอทุ่งสง ฉวาง และเชียรใหญ่ เกิดได้เฉพาะตามหลังสระเสียง
สั้น ดังนั้นในกรณีที่ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่นนครศรีธรรมราชอำเภออื่นๆ ใช้สระเสียง
ยาวมี /-k/ ท้ายพยางค์ ในอำเภอเหล่านี้ใช้ /-ʔ/ หากเขียนเป็นกฎการเปลี่ยนแปลงเสียงจะ
เป็น k → ʔ ลักษณะเช่นนี้เกิดขึ้นกับภาษาถิ่นอื่นบ้างเช่นภาษาไทยในเวียคนาม คือ ภาษา
ไท ขาว ไทดำ ตัวอย่าง

	ไทยมาตรฐาน	ไทดำ	ไทขาว	นครฯ
หอก	hoo ^๒ k ^๒	ho ^{๑๒}	ho ^{๑๒}	hoo ^{๑๒}
หนวก	nuak ^๒	no ^{๑๒}	nua ^{๑๒}	nua ^{๑๒}
ปึก	piik ^๒	pi ^{๑๒}	pi ^{๑๒}	pii ^{๑๔}
ผูก	phuuk ^๒	phu ^{๑๒}	fu ^{๑๒}	phuu ^{๑๒}
தாக	taak ^๒	taa ^{๑๒}	taa ^{๑๒}	taa ^{๑๔}
ดোক	doock ^๒	bo ^{๑๒}	boo ^{๑๒}	doo ^{๑๔}
เชือก	chwak ^๘	co ^{๑๔}	cua ^{๑๕}	chua ^{๑๖}

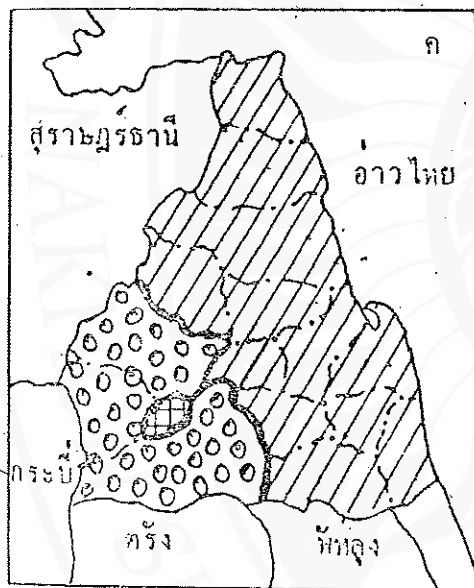
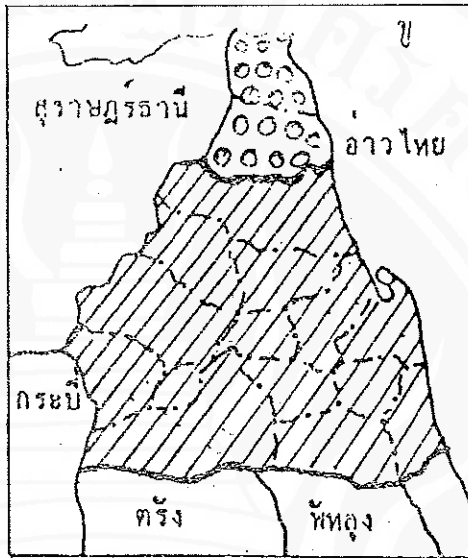
ลักษณะที่สัมพันธ์กันอีกอย่างหนึ่งของภาษาถิ่นนครศรีธรรมราช และภาษาไทยใน เวียดนาม (ไทขาว ไทดำ ไทแดง) คือ เมื่อภาษาไทยถิ่นอื่นใช้ /ŋ-/ ภาษาถิ่นนครศรีธรรมราชใช้ [h] ภาษาไทขาว ไทดำ ไทแดง ใช้ [h] ตัวอย่าง

	ไทยมาตรฐาน	ไทดำ	ไทขาว	ไทแดง	นครฯ
หงอน	ŋwɔn ⁵	hɔn ¹	hɔn ¹	hɔn ¹	hɔwɔn ¹
หงาย	ŋaay ⁵	haay ⁶	haay ¹	haay ¹	baay ¹
เหิงอก	ŋwak ²	hɔ ²	hwa ²	hwak ²	hwa ²
แหงน	ŋɛɛn ⁵	hɛn ¹	hɛn ¹	hɛn ¹	hɛɛn ¹
เงา	ŋaw ³	haw ³	haw ³	—	haw ⁶
เหิงอ	ŋua ²	hɔ ²	hwa ²	—	hwa ²

จากการแจกแจงของการใช้เสียงวรรณยุกต์ สระ และพยัญชนะ ทำให้สามารถ แบ่งเขตภาษาย่อยในจังหวัดนครศรีธรรมราชออกได้ดังนี้

1. ใช้ระบบเสียงวรรณยุกต์เป็นเกณฑ์ แบ่งได้ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ใช้เสียงวรรณยุกต์ 7 เสียง และกลุ่มที่ใช้เสียงวรรณยุกต์ 6 เสียง ตามแผนที่ ก.
2. ใช้พยัญชนะควบกล้ำ /mr-/ /ml-/ เป็นเกณฑ์แบ่งได้ 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่ใช้ /mr-/ ml-/ และกลุ่มที่ไม่ใช้ (ใช้ /r-/ l-/) ตามแผนที่ ข.
3. ใช้เสียงพยัญชนะท้าย /-k/ ในคำพยางค์ตาย เสียงยาวเป็นเกณฑ์ แบ่งได้ 3 กลุ่ม คือกลุ่ม Cvk กลุ่ม Cvv? และกลุ่มที่ใช้ทั้ง Cvk และ Cvv? ตามแผนที่ ค.

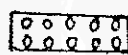
เขตภาษาย่อยในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ก. ใช้ระบบวรรณยุกต์เป็นเกณฑ์

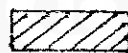

รูปแบบที่ 1

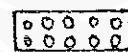

รูปแบบที่ 2

ข. ใช้เสียงควบกล้ำ mr- mr- เป็นเกณฑ์

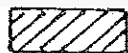

มี mr- และ ml-

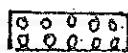

ไม่มี ใช้ r- หรือ l-

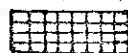
ค. ใช้เสียงพยัญชนะท้าย -k และ -? ในพยางค์ตาย เสียงยาว เป็นเกณฑ์

ใช้ -k เป็น Cvvk

ใช้ -? เป็น Cvv?

ใช้ทั้ง -k และ ?

ระบบคำ

ตามที่ได้อธิบายมาแล้วว่าภาษาถิ่นนครศรีธรรมราชเป็นภาษาที่รักษาลักษณะของภาษาไทยโบราณไว้ได้หลายอย่าง ในเรื่องคำหรือคำศัพท์ก็เช่นเดียวกัน ก็มีคำไทยโบราณ¹³ ตกทอดมามาก นอกจากนี้ยังเป็นภาษาที่มีความหลากหลายในเรื่องคำภาษาหนึ่งซึ่งอาจเป็นผลมาจากอิทธิพลทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และโดยเฉพาะอิทธิพลทางการเมือง ซึ่งส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเรื่องคำทั้งสิ้น และอีกประการหนึ่งเนื่องจากนครศรีธรรมราชเคยเป็นเมืองใหญ่เมืองหนึ่งที่มีประวัติอันยาวนานนับพันปี เป็นแหล่งวัฒนธรรมที่เจริญรุ่งเรือง คำในภาษาถิ่นนี้จึงมีความหลากหลายและอาจแตกต่างจากภาษาถิ่นอื่น ๆ อีกด้วย

การศึกษาเรื่องคำหรือคำศัพท์เป็นสิ่งที่น่าสนใจเรื่องหนึ่ง เพราะคำศัพท์สามารถบอกอะไรแก่นักภาษาศาสตร์และนักประวัติศาสตร์ได้หลายอย่าง เช่นบอกลักษณะทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณี อาชีพ และประวัติศาสตร์ของชนกลุ่มผู้เป็นเจ้าของภาษานั้นได้

คำในภาษาถิ่นนครศรีธรรมราชประกอบด้วยคำพยางค์เดียวและคำหลายพยางค์ในปริมาณที่พอ ๆ กัน ซึ่งเมื่อวิเคราะห์โดยใช้หน้าที่ทางไวยากรณ์เป็นหลัก จะแบ่งคำออกได้เป็น 13 กลุ่ม¹⁴ ดังนี้

1. คำนาม	5. คำกริยา	9. คำเชื่อม
2. คำสรรพนาม	6. คำวิเศษณ์	10. คำหน้าจำนวน
3. คำล้าตับญาติ	7. คำปฏิเสธ	11. คำหลังจำนวน
4. คำลักษณนาม	8. คำบุพบท	12. คำแสดงคำถาม
		13. คำลงท้ายประโยค

คำที่เกิดจากการสร้างคำมี 4 กลุ่ม

1. คำประสม	3. คำซ้อน
2. คำซ้ำ	4. คำยืม

13 คำไทยโบราณ (cognate) หมายถึงคำที่อยู่ในภาษาไทยทุกถิ่น โดยที่คำเหล่านั้นจะมีที่มาหรือกำเนิดมาจากแหล่งเดียวกัน เป็นคำที่มีใช้อยู่ในภาษาไทยโบราณ และตกทอดมาถึงภาษาดั้งต่าง ๆ ในปัจจุบัน

14 เปรมจิต ชนวงส์ เรื่องเดิม หน้า 49-296.

คำนาม

คำนามในภาษาถิ่นนครศรีธรรมราชมีหน้าที่ทางไวยากรณ์เช่นเดียวกับภาษาไทยมาตรฐานและภาษาไทยถิ่นอื่น ๆ ต่างกันเฉพาะคำศัพท์ ตัวอย่างคำ

คำเรียกชื่อพืชสัตว์ /thua¹ naŋ⁶/ ถั่วขาว /ŋaa⁶ nat²/ สับประรด
/chuu⁵ chɔ⁷k⁷/ ตักแตนตำข้าว

คำเกี่ยวกับโรคภัย /phee⁵ traa³/ คุตทะโรค /doo⁴/ แผลเรื้อรัง

คำเกี่ยวกับเครื่องมือเครื่องใช้ /niaŋ⁵/ ตุ่ม /le¹k² kboon⁵/ ตะปู
/nuan¹/ เลื่อน /pɔɔy⁴/ ภาชนะตักข้าวสาร

คำเกี่ยวกับอาหารการกิน /kɛɛŋ³ phrik⁷/ แกงป่า
/niaw¹ hɔɔ¹ kluay⁴/ ข้าวต้มผัด
/wun⁷ dam/ เจาก๊วย

คำสรรพนาม

คำสรรพนามที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้หมายถึงเฉพาะคำบุรุษสรรพนาม ซึ่งมี 3 ประเภท

บุรุษที่ 1 มี /kuu⁴/ /raw⁵/ /chaan¹/ /phuan⁶/ /luuk⁶ ~ luu²⁶/ /nuy⁷/

บุรุษที่ 2 มี /mɛŋ²/ /suu²/ /tɔŋ⁴/ /tua³ ɔeŋ³/ /luuk⁶ ~ luu²⁶/ /nuy⁷/
/tɔ⁴n⁴/ /caaw⁴/ /man²/

บุรุษที่ 3 มี /man²/ /kɛɛ³/ /khaw²/ /thɔɔ⁶/ /tɔ⁴n⁴/ /caaw⁴/

การใช้คำสรรพนามในภาษาถิ่นนครศรีธรรมราช แบ่งเป็น 2 กรณี

1. ใช้โดยคำนึงถึงความสัมพันธ์เป็นสำคัญ
2. ใช้โดยคำนึงถึงวัยเป็นสำคัญ

คำสรรพนามบุรุษที่ 1 และบุรุษที่ 2 มีการใช้โดยคำนึงความสัมพันธ์ และวัย

ดังนี้

1. ใช้โดยคำนึงถึงความสัมพันธ์เป็นสำคัญ ได้แก่

บุรุษที่ 1
/kuu⁴/

บุรุษที่ 2
/mɛŋ²/

2. ใช้โดยคำนึงถึงวัยเป็นสำคัญ ได้แก่

บุรุษที่ 1	บุรุษที่ 2	บุรุษที่ 3
/chaan ¹ /	/ten ⁴ /	/man ² /
/phwan ⁶ /	/tua ⁸ ʔeeŋ ⁸ /	/kɛɛ ⁸ /
/luuk ⁶ ~luu ⁷⁶ /	/luuk ⁶ ~luu ⁷⁶ /	/khaw ² /
/nuy ⁷ /	/nuy ⁷ /	/nuy ⁷ /
	/caaw ⁴ /	
	/tɔ̃n ⁴ /	

เมื่อพิจารณาการใช้คำสรรพนามแล้ว คำสรรพนามบุรุษที่ 3 แบ่งวัยได้ชัดเจนกว่าบุรุษที่ 1 และ 2 และเมื่อเปรียบเทียบกับภาษาไทยมาตรฐานพบว่า ในภาษาไทยมาตรฐานใช้สรรพนามโดยคำนึงถึงวัยเป็นสำคัญในขณะที่ภาษาถิ่นนครศรีธรรมราชใช้โดยคำนึงถึงความสัมพันธ์และวัย การใช้คำสรรพนามในภาษาถิ่นนี้ได้แสดงให้เห็นลักษณะสังคมในรูปแบบหนึ่ง คือความผูกพันเป็นญาติสนิทประจวบบุคคลในครอบครัวเดียวกัน

คำลำดับญาติ

คำลำดับญาติจัดเป็นคำสรรพนามประเภทหนึ่งซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วก็มีส่วนคล้ายคลึงกับภาษาไทยมาตรฐาน มีคำที่ต่างออกไปคือ

/phɔɔ ⁶ thaaw ² /	ตา	/luuŋ ¹ /	คำเรียกผู้พี่บวชพระแล้ว
/mɛɛ ⁸ thaaw ² /	ยาย	/naa ⁷ /	คำเรียกน้องของพ่อและแม่ “น้า”
/baaw ⁸ /	พี่ชาย	/ʔaa ⁸ /	คำเรียกน้องของพ่อ “อา”
/saaw ¹ /	พี่สาว		

“น้า” เป็นคำใช้เรียกน้องของพ่อและแม่ และบุคคลทั่ว ๆ ไปที่มีอายุน้อยกว่าพ่อและแม่ โดยอาจใช้คำเดียวหรือปรากฏร่วมกับชื่อบุคคลนั้น ๆ เช่น น้าแดง หรือปรากฏร่วมกับ /baaw⁸ / ~ /saaw¹ / เป็น /naa⁷ baaw⁸ / /naa⁷ saaw¹ /

สำหรับ “อา” ผู้บอกภาษาเล่าว่า “อา” เป็นคำที่เพิ่งมีใช้เมื่อประมาณ 30-40 ปีมานี้เอง แต่เดิมไม่มีใช้และเป็นคำของคนรุ่นใหม่ ลักษณะเช่นนี้อาจสันนิษฐานได้ 2 กรณี

1. ในสมัยโบราณ คำคำทับัญติ “อา” ในภาษาถิ่นนครศรีธรรมราช และภาษาถิ่นใต้อื่น ๆ ไม่มีใช้ คงใช้เฉพาะ “น้ำ” ตามคำยืมยั้งของผู้บอกภาษาและไม่พบคำ /ʔaa⁸ baaw³/ /ʔaa³ saaw¹/ เลย พบเฉพาะ /naa³ baaw⁸/ /naa⁷ saaw¹/

2. ในสมัยโบราณ ในภาษาถิ่นนครศรีธรรมราช และภาษาถิ่นใต้อื่น ๆ มีใช้ทั้ง “น้ำ” และ “อา” แต่เพราะลักษณะทางครอบครัวของคนภาคใต้ยึดถือธรรมเนียมว่า เมื่อแต่งงานแล้วฝ่ายชายจะต้องไปอยู่บ้านฝ่ายหญิง ดังนั้นคำคำทับัญติจึงใช้ตามคำคำทับัญติทางฝ่ายหญิง คือใช้ “น้ำ” กันอย่างแพร่หลาย และคำ “อา” ถึงกับสูญไป กลับปรากฏเฉพาะ “น้ำ” แต่เมื่อถึงสมัยปัจจุบันสภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไป ประเพณีที่เคยยึดถือเปลี่ยนแปลงไป คำคำทับัญติ “อา” จึงถูกนำมาใช้อีก ซึ่งพบว่าใช้ในวงแคบมาก กล่าวคือใช้เฉพาะบุคคลที่เป็นน้องของพ่อเท่านั้น ไม่ใช้กับบุคคลอื่น ๆ ซึ่งผิดลักษณะการใช้คำคำทับัญติในภาษาถิ่นนครศรีธรรมราชและภาษาถิ่นใต้อื่น ๆ

คำลักษณนาม

คำลักษณนามในภาษาถิ่นนครศรีธรรมราชมีทั้งที่เหมือนและไม่เหมือนกับภาษาไทยมาตรฐาน ลักษณะที่น่าสนใจก็คือคำลักษณนามมีมากกว่าในภาษาไทยมาตรฐาน และคำลักษณนามนำหน้าคำนามเหมือนในภาษาไทยโบราณอยู่หลายคำ เช่น ตัวมอก ตัวแมง ตัวผึ้ง หัวข่า สายคอ สายเอว บังนา ผืนเสื่อ ซึ่งเป็นไปตามข้อสันนิษฐานของ ดร. วิไลวรรณ ขนิษฐานันท์ ที่ว่าในภาษาไทยโบราณใช้คำลักษณนามเกิดร่วมกับคำนามและเป็นส่วนหนึ่งของคำนาม¹⁶ เช่น ตัวหมู ตัวหมา ตัวไก่ สีสัน สิบปาก ผืนหนัง ผืนเสื่อ ตัวเนื้อตัวปลา ต่อมาเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านการเรียงคำ คำลักษณนามได้ย้ายที่ไปจากตำแหน่งหน้าคำนามไปอยู่หลังคำนามและตัวเลข เช่น สิบตัวหมา→หมาสิบตัว ข้อสันนิษฐานที่กล่าวมานี้เป็นการชี้ให้เห็นที่มาของคำลักษณนามในปัจจุบันว่าเกิดมาจากการเปลี่ยนแปลงการเรียงคำในภาษาไทย โดยยั้งหากคำนามใดที่ไม่มีลักษณนามอยู่ก็ต้องสร้างลักษณนามขึ้นใหม่ ที่มีอยู่แล้วก็เพียงแต่ย้ายไปอยู่ข้างหลังคำนามหรือหลังตัวเลข

16 วิไลวรรณ ขนิษฐานันท์ ภาษาผู้ไทย หน้า 21.

คำลักษณนามในภาษาถิ่นนครศรีธรรมราชมีดังนี้

1. คำลักษณนามที่ใช้กับคน
2. คำลักษณนามที่ใช้กับสัตว์
3. คำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งของ

ลักษณนามต่อไปนี้จะกล่าวถึงเฉพาะคำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งของซึ่งมีดังนี้

1. คำลักษณนาม “อัน”
2. คำลักษณนามที่ซ้ำกับคำนาม
3. คำลักษณนามอื่นๆ

คำลักษณนาม “อัน” เป็นลักษณนามที่ใช้แพร่หลายมาก วิไลวรรณ ขนิษฐานันท์ ได้สันนิษฐานหน้าที่ดั้งเดิมของ “อัน”¹⁷ ว่าหน้าที่ดั้งเดิมของ “อัน” คือ ทำหน้าที่แทนคำนาม เป็นคำพวักเดียวกับ “ที่” “ซึ่ง” ในศิลาจารึกหลักที่ 1 มีคำ “อัน” ปรากฏอยู่ว่า

ไปส่นกระตั้งอันท่านแขวนไว้

มีพระพุทธรูปอันใหญ่ มีพระพุทธรูปอันราม/มีพิหารอันใหญ่ มีพิหารอันราม นอกจากนี้ “อัน” ยังทำหน้าที่เปลี่ยนคำให้เป็นคำนามในภาษาไทยบางภาษา เช่น ภาษาอัสสัมในอินเดีย และเสนอความคิดว่า อัน น่าจะเรียกว่า “คำช่วยนับ” มากกว่า เพราะไม่บ่งลักษณะอะไรของคำนามเลย หากจะพิจารณาถึงกำเนิดของคำช่วยนับหรือลักษณนาม “อัน” แล้วสันนิษฐานว่า “อัน” น่าจะถือกำเนิดหลังจากที่ภาษาไทยมีการเปลี่ยนแปลงการเรียงคำโดยตัวเลขมาอยู่หลังคำนาม จึงทำให้เกิดความต้องการคำลักษณนามขึ้นในภาษาคำนามที่มีลักษณนามนำอยู่ก่อนแล้วก็ย้ายคำลักษณนามไปอยู่ข้างหลัง ส่วนคำที่ไม่มีคำลักษณนามนำอยู่ก็สร้างขึ้นใหม่ ดังนั้นคำ “อัน” ซึ่งมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับคำนามมาตลอด ก็ถูกนำมาใช้เป็นลักษณนามโดยใช้ตามหลังตัวเลข

ตัวอย่างคำลักษณนามอื่นๆ เช่น /nuay¹/ /biŋ⁴/ /tiin³/ /muk²/ /chuk⁷/
/mrap²/ /bee²⁴/ /lian⁵/ /yum⁵/ /waaŋ⁵/ /knum¹/

17 วิไลวรรณ ขนิษฐานันท์ “คำสันนิษฐานว่าด้วยความเป็นมาของลักษณนาม อัน” ภาษา
สังสรรค์ PASAA หน้า 262.

คำช่วยหน้ากริยา

คำช่วยหน้ากริยา หมายถึงคำที่ปรากฏหน้ากริยาของประโยค ในหัวข้อนี้ไม่รวมคำปฏิเสธ ได้แก่

/ʔii⁴/ จะ กำลังจะ เช่น

/ɛn⁴ ʔii⁴ pay⁸ ʔwɔk⁶ ʔwɔŋ⁶ ɛw⁸ day⁸/ คุณจะไปนาเมื่อไร

/knɛɛ⁸/ ใกล้จะ เกือบจะ กำลังจะ มักปรากฏร่วมกับ /ʔii⁴/ เช่น

/nom¹ knɛɛ⁸ ʔii⁴ sɛ̂¹² ɛɛw⁸/ ขนมหใกล้จะเสร็จแล้ว

/phak⁷/ ไม่ต้อง อาจปรากฏร่วมกับคำปฏิเสธอื่นได้ ตัวอย่าง

/kuu⁴ phak⁷ chaay⁷ mɔw⁷ hɔɔ⁵/ ฉันไม่ต้องใช้เธอหรอก

/thaa⁸/ แสดงความคาดคะเน คง คงจะ อาจจะ เช่น

/baaw thaa⁸ pay⁸ wit⁷ plaa⁸/ พี่ชายคงจะไปจับปลา

/saam⁵/ นำ กำลังนำ พอที่ กำลังที่ ตัวอย่าง

dɛ̂⁴ k⁴ nii saam⁵ tii⁴ ciŋ⁸/ เด็กคนนี้นำที่จริง

คำกริยา

คำกริยาที่เป็นคำเฉพาะถิ่นนครศรีธรรมราช มีมากทั้งคำไทยและคำยืม ตัวอย่าง

/cii⁴/ จนปัญญา โกรธจัด กลุ้มใจ

/wan⁵ nii⁷ kuu⁴ cii⁴ caŋ⁸/ วันนี้ฉันกลุ้มใจมาก

/kɛɛŋ⁴/ ตั้งใจ¹⁸ จงใจ มักปรากฏคู่กับคำกริยา /ɛɛ⁵/

/kuu⁴ may² kɛɛŋ⁴ ɛɛ⁵/ ฉันไม่ได้ตั้งใจ

/ɛɛŋ¹/ พุด ทาบทาม ตัวอย่าง

/kuu⁴ may² ɛɛŋ¹ kap⁴ mɔw⁷ ɛɛw⁷/ ฉันไม่พุดกับเธอแล้ว

/ʔii⁴ saaw¹ khaw² maa⁵ ɛɛŋ¹ ɛɛw⁷/ เขามาทาบทามลูกสาวแล้ว

คำกริยาอื่นๆ เช่น

/kooŋ⁸/ หึง จองหอง ใจคำ /daay⁴ ɛɛŋ⁵/ ถูกใจ สบายใจ

/khlwan⁸ ʔwɔ̂k/ คลื่นไต่ /huan⁵/ รมกวน หาเรื่อง

18 ในศัตวรรษที่ 1 มีคำว่า "แกล้ง" ที่มีความหมายเดียวกัน ในข้อความที่ว่า "มีบ้านม่วง บ้างยาม ความคั่งแกล้ง"

/phuŋ ⁵ yay ¹ /	ตั้งครรภ์	/yan ⁵ /	มี อยู่ (กริยาแท้)
/phooŋ ⁵ /	ห้าม (ผลไม้)		เหลืออยู่ มีชีวิตอยู่
/tham ⁵ thaaw ² /	อวดรู้ ทำตัวสูงกว่าวัย	/khuuŋ ² cay ⁸ /	เป็นห่วง กังวล
/thaa ⁶ /	กัก พบ	/hāaŋ ⁶ /	เดิน
/thaaw ⁶ /	เลิก อิ่ม หยุต	/thɛɛk ² dii/	ทำดีกรรเชียง (ว่ายน้ำ)
/chan ⁵ chii ⁵ /	สัญญา		
/day ⁸ /	เคยทำ		

คำปฏิเสธ

คำปฏิเสธในภาษาถิ่นนครศรีธรรมราช มีจำนวนมากกว่าคำปฏิเสธในภาษาไทยมาตรฐาน และคำปฏิเสธบางคำที่ปรากฏในเอกสารโบราณในสมัยอยุธยาและต้นรัตนโกสินทร์ ยังใช้เป็นภาษาพูดปัจจุบันในภาษาถิ่นนครศรีธรรมราชอยู่ เช่น “หา...ไม่” และ “ก็หาไม่” ตัวอย่างการใช้คำปฏิเสธ หา...ไม่ และ ก็หาไม่

สามก็ก

ภาษาพูดนครฯ

บัดนี้เมืองเตียงจันหาผู้ใดจะเป็นผู้รักษาไม่ ten⁴ haa¹ keeŋ⁸ thii⁷ may² คุณหาเก่งกะทีไม่
 เราทำศึกครั้งนี้หาควรที่จะเสียที่แก่ฮ้ายโจร- kuu⁴ haa¹ kin⁸ may² lɛɛw⁷ จันหากินไม่ (แล้ว)
 ลูกเก็บไม่ chaan¹ haa¹ chɔɔp⁶ may² จันหาชอบไม่
 ไซ้จะมีปากสองข้างแลจกษุก็หาไม่ /taaŋ⁸ kaa²⁴ haa¹ may²/ เงินก็หาไม่
 จิงว่าคนแต่ก่อนมาบอกเราหรือก็หาไม่ /phua¹ kaa²⁴ haa¹ maay²/ สามก็หาไม่

คำปฏิเสธอื่นๆ เช่น

/maay²/ ไม่มี ปรากฏเป็นกริยากรรม
 /ro⁷ maay² man⁵/ รถไม่มีน้ำมัน
 /kuu⁴ maay² taaŋ⁸ wan⁵ nii⁷/ จันไม่มีเงินทรอกวันนี้
 baan⁴ maay² khon⁵ บ้านไม่มีคนอยู่

- /maa¹/ ไม่ บางกรณีปรากฏร่วมกับ /may²/ เป็น /maa¹...may²/
 /chaan¹ maa¹ kin⁸/ ฉันไม่กิน
 /chaan¹ maa¹ pay⁸ may²/ ฉันไม่ไป
- /haa¹/ ไม่
 /kuu⁴ haa¹ pay⁸/ ฉันไม่ไป
- /may² chay⁶/ ไม่
 kuu⁴ may² chay⁶ naŋ⁶ ฉันไม่หิ้ง
 kuu⁴ may² chay⁶ maan⁶ mwan² pay⁸ taa⁴ ฉันไม่ว่างเธอไปตี
- /chay⁶/ ไม่ มักปรากฏร่วมกับ /day⁴/
 /kuu⁴ chay⁶ day⁴ kin⁸/ ฉันไม่ได้กิน
 /chaan¹ chay⁶ day⁴ nwan⁵ thii⁵/ ฉันยังไม่ได้นอนเลย
- /day⁴/ ไม่ ปรากฏหน้าคำกริยา
 /chaan¹ day⁴ pay⁸ laaw⁶ hoo⁵/ ฉันไม่ได้ไปหรอก
- /phak⁷/ ไม่ต้อง มักปรากฏร่วมกับ /may²/
 /mwan³ phak⁷ maa⁵ may²/ เธอไม่ต้องมา

คำวิเศษณ์

คำที่มีหน้าที่ประกอบหรือขยายคำอื่น โดยเฉพาะคำกริยามีมากมาย หากจะเป็นคำประกอบเพื่อบอกลักษณะก็มีคำบอกลักษณะอย่างละเอียดลึกซึ้งมาก ในบทความนี้จะกล่าวเฉพาะคำวิเศษณ์ที่ประกอบคำกริยาหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า คำกริยวิเศษณ์¹⁹ ตัวอย่าง

คำที่สื่อความหมายว่า เล็ก น้อย คำที่สื่อความหมายว่า ใหญ่ มาก

/iat ⁴ /	เล็ก น้อย	/tham ¹ /	ใหญ่มาก
/nuy ⁷ /	เล็ก น้อย	/ham ⁵ /	สูงทั้งใหญ่
/tun ⁴ khlit ² /	เล็กมาก	/caŋ ⁸ /	มาก
/hiit ² /	เล็กมาก	/caŋ ⁸ sia ¹ /	มาก มากกว่า /caŋ ⁸ / ใหญ่มาก

19 วิเชียร ณ นคร "คำวิเศษณ์ในภาษาล้านช้างได้" วิชา ฉบับชีวิตไทยฉบับได้ 3 (8-4) : 98-99 มี.ค. - พ.ค., มี.ค. - ส.ค. 2521.

/hit ² /	เล็กมาก เล็กกว่า	/hiit ² /	/caŋ ³ huu ¹ /	มากกว่า และใหญ่กว่า-
/yeɛt ⁶ /	เล็กมาก เล็กกว่า	/hit ² /	/caŋ ³ sia ¹ /	
/lẽt ⁷ /	เล็กมาก เล็กกว่า	/yeɛt ⁷ /	/caan ⁴ /	มาก
/lẽt ⁷ /	เล็กมาก เล็กกว่า	/lẽt ⁷ /	/ʔee ³ /	มาก
			/luy ⁵ /	มาก
			/khaat ⁶ /	มาก ใช้เป็นกริยาก็ได้เช่น
			/muw ⁶ khwun ⁶ khon ⁵ khaat ⁶ /	เมื่อมีคนคนมากจริงๆ

คำแสดงคำถาม

คำแสดงคำถามหมายถึงคำที่ใช้ในประโยคคำถาม อาจปรากฏต้นหรือท้ายประโยค

ก็ได้ ตัวอย่าง

/tray ³ /	ทำไม	ตัวอย่าง	/tray ³ maa.paa ⁸ nii ⁷ /	ทำไมมาตอนนี่ละ
say ⁶ /			/say ⁶ cheɛ ⁵ yuu ⁵ /	ทำไมช้ำอยู่ละ
			/leɛw ⁷ pay say ⁶ /	แล้วไปทำไม
/ʔay ⁴ ray ¹ /	อะไร		/tham ʔay ⁴ ray ¹ kan ³ /	ทำอะไรกัน
/paa ⁸ day ³ /	คำถามเกี่ยวกับเวลา		/paa ⁸ day ³ leɛw ⁷ hoo ⁵ /	เวลาเท่าไรแล้ว
/muw ⁶ day ³ /	คำถามเกี่ยวกับเวลา (อดีต)		/muw ⁶ maa ⁵ muw ⁶ day ³ /	เธอมาเมื่อไร
/weɛ ³ day ³ /	คำถามเกี่ยวกับเวลา (อนาคต)		/klap ⁴ weɛ ³ day ³ /	กลับเมื่อไร
/thaw ⁶ day ³ /	เท่าไร		/rian ⁵ nii ⁷ thaw ⁶ day ³ /	ทุเรียนผลนี้ราคาเท่าไร
/maay ² /	หรือไม่ หรือ		/pay ³ maay ² /	ไปไหม, ไปหรือไม่

คำลงท้ายประโยค

คำลงท้ายประโยคหมายถึงคำที่ปรากฏในตำแหน่งท้ายสุดของประโยคได้เพียงตำแหน่งเดียว เพื่อสื่ออารมณ์สื่อความรู้สึกของผู้พูด หรือเพื่อต้องการให้คำพูดสะสลายไม่ห้วนหรือสั้นจนเกินไป

คำลงท้ายประโยคเป็นประเภทคำที่มีลักษณะบางประการคล้ายคำสรรพนามในแง่ที่สามารถแสดงให้เห็นถึงสภาพสังคมและวัฒนธรรมของท้องถิ่น การใช้คำลงท้ายประโยคในภาษาถิ่นนครศรีธรรมราชจะต้องคำนึงถึงวัย และความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง กล่าวคือ จะต้องคำนึงถึงวัยเป็นอันดับแรก ความสัมพันธ์สนิทสนมคุ้นเคยเป็นอันดับรอง คำลงท้ายประโยคบางคำใช้สำหรับผู้สูงวัยไม่ได้ ดังนั้นการใช้คำลงท้ายประโยคจะต้องใช้อย่างระมัดระวัง ถ้าใช้ผิดรูปแบบก็ถือว่าผิดกาลเทศะ และไม่สุภาพ ตัวอย่าง

1. คำที่ใช้กับบุคคลทุกวัย

/ta²⁴ ~ taa⁴/ ตี เถอะ สื่อความหมายในเชิงชักชวน ขออนุญาต ขอร้อง

/roo⁶/ ไม่มีคำเทียบ ใช้เพื่อไม่ให้คำพูดห้วนหรือสั้น

/law¹ ~ law⁵/ ละ /khaw² pay³ nay¹ kan law¹/ เขาไปไหนกันละ

/hoo⁶/ หรือ /mεε⁶ kin³ lεεw⁷ hoo⁶/ แม่กินแล้วหรือ

2. คำที่ใช้กับผู้ที่อยู่ในวัยเดียวกัน วัยอ่อนกว่า ทั้งคุ้นเคยและไม่คุ้นเคย

/doo⁸/ ใช้เพื่อไม่ให้คำพูดห้วนหรือสั้น

/kuu⁴ pay³ lεε⁵ naŋ¹ maa⁵ doc³/ ลันไปคูหนังมาละ

/lεε²/ ตี /pay³ lεε²/ ไปตี

/woo⁶/ เถอะ ละ /pay woo⁶/ ไปเถอะ

/pay daay⁴ lεεw⁷ woo⁶/ ไปได้แล้วละ

การสร้างคำ

คำประสม การสร้างคำประสมในภาษาถิ่นนครศรีธรรมราชยึดหลักว่าจะต้องสร้างให้เป็นรูปธรรมมากที่สุด ดังนั้นคำประสมในภาษาถิ่นนี้จะบอกลักษณะของสิ่งนั้น ๆ ชัดเจนที่สุด เช่น /lε¹k² khuu²/ /khlwan⁶-wɔ¹k⁴/ และเกิดจากประสมระหว่างหน่วยคำอิสระกับหน่วยคำอิสระ ดังนี้

1. คำประสมที่ใช้เป็นคำนาม มี

แม่โคม	ลูกโคม	ส้มปริง	หัวข่า	หัวหมัก	หัวหมก	หัวเข้า
แม่เสือ	ลูกไฟ	ส้มขาม	หัวป่า	หัวเหนียว	หัววัด	หัวสา

/mɛɛ ⁶ khoom ⁶ /	กะละมัง	/luuk ⁶ khway ⁵ /	ถ่านไฟฉาย	/sɔ ⁶ m ² priŋ ⁸ /	มะปริง
/mɛɛ ⁶ sta ² /	เสื่อนอก	/luuk ⁶ khoom ⁵ /	ถั่ว	/sɔ ⁶ m ² khaam ¹ /	มะขาม
/mɛɛ ⁶ khan ¹ /	ขัน	/luuk ⁶ hɔɔ ⁶ /	เงาะ	/sɔ ⁶ m ² mut ⁷ /	มะมุด
/hua ¹ mat ² /	หมัด	/hua ¹ muuk ² /	จุมูก	/hua ¹ chaaw ⁷ /	ตอนเช้า
/hua ¹ niaw ¹ /	หน้าข้าวเหนียว	/hua ¹ wat ⁷ /	สมภาร	/hua ¹ saa ¹ /	ต้นพรรษา
/khway ⁵ biip ⁴ /	ไฟแช็ค	/sɔɔp ² naŋ ⁶ /	กระสอบ	/naay ⁵ khap ² /	คนขับรถ
/le ⁶ k ² chay ⁶ /	ส่วาน	/thua ¹ naŋ ⁶ /	ถั่วขาว	/suup ² yaa ⁵ /	บุหรี

2. คำประสมที่ใช้เป็นคำกริยา เช่น

/le ⁶ m ³ saaw ¹ /	สาว	/laŋ ⁴ mɔɔ ² /	หุงข้าว	/tham ⁶ nuy ⁷ /	อ้วน
/khaat ² hun ² /	ไม่เต็มเต็ง	/phaa ⁵ khun ² /	โกรธ โมโห	/yak ⁶ haay ¹ /	หงายหลัง
/taa ³ lɔɔ ⁶ /	อยากได้ของๆผู้อื่น				

คำซ้ำเสียง

คำซ้ำเสียงหมายถึงคำที่มีมากกว่า 1 พยางค์ และมีเสียงซ้ำกัน มี 3 กลุ่ม

1 คำซ้ำที่ไม่อาจแยกคำออกเป็น 2 ส่วนได้ แม้ว่าดูจากโครงสร้างแล้วน่าจะแยกได้ แต่เมื่อแยกแล้วจะไม่มี ความหมาย คำซ้ำกลุ่มนี้ หน่วยคำหน่วยเดียวเป็นหน่วยที่ไม่มี ความหมาย เพราะเป็นหน่วยคำผูกพัน (bound morpheme) หน่วยคำลักษณะเช่นนี้ โครงสร้างของหน่วยคำจะต้องเป็นคำซ้ำเสียงจึงจะสามารถสื่อความหมายได้ ตัวอย่าง

/lɔ ⁶ k ⁶ - lɔ ⁶ k ⁶ /	ريب ريبมาก	/khlɛ ⁶ k ⁷ - khlɛ ⁶ k ⁷ /	ระวิกระวี
/laaw ¹ - laaw ¹ /	ไม่เรียบร้อย ชุ่มชุ่ม	/sɛ ⁶ ŋ ² - sɛ ⁶ ŋ ² /	จุนเจียว โมโหง่าย
/phlɔ ⁶ ŋ ⁵ - phlɔ ⁶ ŋ ⁵ /	อ้วนจ	/sɛ ⁶ ɛ ⁷ - sɛ ⁶ ɛ ⁷ /	ไซเซ
/chwam ⁶ - chwam ⁶ /	คุ้มค้ำคุ้มร้าย	/chɔ ⁶ m ⁶ - chɔ ⁶ m ⁶ /	คุ้มค้ำคุ้มร้าย

2. คำซ้ำที่แสดงความรู้สึกประมาณ ไม่แน่ใจ คำซ้ำกลุ่มนี้คำเดิมมีโครงสร้างเป็นหน่วยคำอิสระ มักปรากฏร่วมกับคำช่วยหน้ากริยา /thaa⁶ / /saa¹ / และมักใช้เป็นการเปรียบเทียบ

/lɛɔp ⁴ - lɛɔp ⁴ /	ใหญ่	/phii ⁶ - phii ⁶ /	โตกว่า
--	------	--	--------

/baaw^๘ - baaw^๘ / หนุ่ม /khaa^๖ -khaa^๖ / ยาวเท่ากัน

/thiam^๕ - thiam^๕ / สูงเท่าๆกัน

3. คำซ้ำที่แสดงปริมาณและพหูพจน์ไปพร้อมกัน ตัวอย่าง

/chuk^๗ - chuk^๗ / ช่อใหญ่ - มีหลายช่อ

/moo^๖ - moo^๖ / หม้อใหญ่ - มีหลายหม้อ

/vee^๓ - vee^๓ / ต้นใหญ่ - มีหลายต้น

คำซ้อน

คำซ้อนเกิดจากการนำหน่วยคำอิสระที่มีความหมายเหมือนกันหรือใกล้เคียงกันมา

ซ้อนกัน ตัวอย่าง

/khoo^๑ - luy^๕ / มาก

/kheε^๖ baan^๔ khon^๕ khoo^๑ - luy^๕ / ที่บ้านมี

คนมาก /khaaw^๒ yaŋ^๕ khoo^๑ - luy^๕ / ข้าวมีมาก

/yay^๑ - too^๘ / โทมามาก

mun^๑ man^๒ tua^๘ yay^๑ - too^๘ / หมูของมันตัว

โทมามาก

/lam^๕ baak^๔ - seet^๒ saa^๑ /

/baaw^๘ lam^๕ baak^๔ seet^๒ saa^๑ caan^๔ /

พี่ชายลำบากน่าเวทนามาก

คำยืม

คำยืมคือคำภาษาต่างประเทศที่ปะปนอยู่ในภาษาถิ่นนครศรีธรรมราชจนกลายเป็น

คำเฉพาะถิ่น ซึ่งมีด้วยกันหลายภาษา ตัวอย่างที่ต่าง ๆ กัน ในที่นี้จะกล่าวเฉพาะภาษามลายู

ตามลักษณะดังนี้

การยืมคำ Leical Borrowing มีดังนี้

ก. ใช้ตามเสียงคำเดิม ตัวอย่าง

คำนาม /cam^๘ paa^๘ daa^๒ / ขนุนชนิดหนึ่ง

/buu^๘ duu^๘ / น้ำจากปลาหมัก

/ciŋ^๔ caŋ^๔ / ปลาแห้งตัวเล็กๆ

/lam^๕ pam^๘ / ปลาแก้มซ่า

คำกริยา /chan^๕ chii^๕ /

สัญญา

/laa^๕ taa^๔ / ป่า

/laa^๕ lay^๕ /

ชักช้า เผลอ

ข. ใช้ตามคำเดิมแต่มีการเปลี่ยนแปลงเสียงบางเสียง ตัวอย่าง

คำนาม /pron ⁸ /	การเผาข้าว (เฉพาะป่า) /cuu ⁴ cun ⁸ /	ขนมผักบัว
/phraa ¹ /	แผงไม้ไผ่เหนือเตาไฟ /phrwa ¹ k/	กะลา
/mεε ⁶ thaan ⁵ /	หม้อต้มยา	บู๊
/lii ⁶ phaw ⁵ /	ลิพา	ลับประทัด
/waak ² /	กระแช่	
คำกริยา /phaa ²⁶ /	น้ำท่วม	/mroo ² /
		ไม่นานๆ ไม่สวย

ค. ตัดเฉพาะบางส่วนของคำมาใช้ ตัวอย่าง

ตัดพยางค์หน้า /kat ⁴ /	อวน	ภาษามลายู	pukat
/khon ⁵ /	ข้าวโพค	ภาษามลายู	jagong
/nam ⁶ /	วิธีปลูกข้าวไร่	ภาษามลายู	tanam
/lut ² /	โคลนตม	ภาษามลายู	selut
/loo ²² /	วิธีจับปลาโดยการส่องไฟแล้วจ้วงแทง	ภาษามลายู	suloh

ตัดพยางค์หน้าแล้วเปลี่ยนแปลงเสียง

/coo ⁸ /	การกระทำทางวิทยาคณ	ภาษามลายู	pechau
/phwa ⁷ /	เปลือกมะพร้าว	ภาษามลายู	sabut
/maa ¹ /	ภาษาที่ใช้ตักน้ำบ่อ	ภาษามลายู	imba
/raat ⁶ /	ค่ายกครู	ภาษามลายู	péng kérés

ตัดพยางค์หลัง

/tuŋ ⁸ /	หูกะเมน	ภาษามลายู	tung gang
/chum ⁵ phuu ⁶ /	ฝรั่ง (ผลไม้)	ภาษามลายู	jambu biji

ระบบกลุ่มคำหรือประโยค

1. การเรียงคำ

การเรียงคำในภาษาถิ่นนครศรีธรรมราช โดยทั่วไปไม่ต่างไปจากภาษาไทยมาตรฐาน แต่มีลักษณะพิเศษที่ควรกล่าวถึงก็คือการเรียงคำนับจำนวนและคำลักษณนาม กล่าวคือในสมัยโบราณภาษาถิ่นนครศรีธรรมราชมีการเรียงคำโดยใช้คำนับจำนวน นำหน้าคำนาม และคำนามมีลักษณนามนำหน้าตามโครงสร้างดังนี้

คำนับจำนวน + คำลักษณนาม + คำนาม

การเรียงคำแบบนี้ วิไลวรรณ ขนิษฐานันท์²⁰ ได้สันนิษฐานว่าเป็นการเรียงคำ

ในภาษาไทยโบราณ กล่าวคือเดิมภาษาไทยมีการเรียงคำแบบ

คำนับจำนวน + คำลักษณนาม + คำนาม

สิบ	ตัว	หมา	(ภาษาไทยขาว ไทดำ)
สี่	เล่ม	เรือ	
ร้อย	เล่ม	เกวียน	

ในกรณีที่คำนามไม่มีลักษณนามนำหน้า ตัวเลขก็นำหน้าคำนาม

สิบปาก	(สิบปากว่าไม่เท่าตาเห็น)
สี่ตีน	(สี่ตีนยังรู้พลาด)
สี่นางฟ้า	(ไตรภูมิพระร่วง)
สองกษัตริย์	} มหาชาติคำหลวง
สองกุมาร	
ตัวเนื้อ ตัวปลา	(ศิลาจารึกหลักที่ 1)

ต่อมาได้เกิดการเปลี่ยนแปลงการเรียงคำ โดยลักษณนามได้ย้ายที่ไปจากตำแหน่งหน้าคำนาม

ไปอยู่หลังคำนามและหลังคำนับจำนวน เป็น

คำนาม + คำนับจำนวน + ลักษณนาม

หมา	สิบ	ตัว
เรือ	สี่	ลำ

ภาษาถิ่นนครศรีธรรมราชยังมีการเรียงคำแบบภาษาไทยโบราณอยู่บ้างเป็นจำนวนไม่มากนัก และใช้พูดในวงจำกัด เฉพาะในหมู่ผู้สูงอายุบางคนเท่านั้น การเรียงคำแบบ

คำนับจำนวน + ลักษณนาม + คำนาม เท่าที่ศึกษาค้นคว้าได้ มีดังนี้

/sɔwŋ ¹ thaŋ ¹ saan ¹ /	สองถึงข้าวสาร
/saam ⁸ piip ⁴ saan ¹ /	สาม ปีบข้าวสาร
/sɔwŋ ¹ phuwŋ ¹ saat ² /	สองผืนเสื่อ

20 วิไลวรรณ ขนิษฐานันท์ ภาษาแสด หน้า 56.

วิไลวรรณ ขนิษฐานันท์ “คำสันนิษฐานว่าด้วยความเป็นมาของลักษณะนาม อัน” ภาษาศาสตร์ โรงพิมพ์ไทยเชชม 2519.

_____. “แนะแนวการศึกษาภาษาถิ่นไทย” ใน คำบรรยายวิชาภาษาไทย เอกสารนิเทศการศึกษ ฉบับที่ 186 หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู 2520.

_____. “สรุปคำบรรยายวิชาภาษาศาสตร์ประวัติและภาษาศาสตร์เปรียบเทียบ” บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร 2520 (แผ่นปลิว)

_____. “เอกสารประกอบคำบรรยายวิชา Archives of Tai Dialects Outside Thailand.” บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร 2520 (แผ่นปลิว)

Fang Kuei Li. *A Hand book of Comparative Tai.* Hawaii : The University of Hawaii Press, 1977.

_____. “Classification by Vocabulary : Tai Dialects,” *Anthropological Linguistics* (Vol. 1, No. 2)

Gedney, William J. “A Comparative Sketch of white, Black and Red Tai” *The Social Science Review.* Bangkok, Special Number, 1954.